

change / M. Keating. – Cheltenham: Edward Elgar Publishers, 1998. – 242 p.

9. Оскольский В. О перспективах становления конкурентоспособной региональной экономики / В. Оскольский // Экономика Украины. – 2007. – № 12. – С. 4-11.

10. Официальный сайт Главного управления статистики Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ukrstat.gov.ua>.

11. Селезнев А.З. Конкурентные позиции и инфраструктура рынка России / А.З. Селезнев. – М.: Юристъ, 1999. – 384 с.

12. Фатхудинов Р.А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент / Р.А. Фатхудинов. – М.: Маркетинг, 2002. – 218 с.

References

1. Antoniuc V., Vansovich E. Regionalnyey otraslevyey strukturnyey sdvigi v monospetsializirovanyh regionah [Regional industrial structural changes in regions monospecialized]. Ekonomicheskie nauki – Economic Sciences, 2010, T. 73, № 12, pp. 195-200 [in Russia].

2. Brykova I. Teoretychni osnovy mizhnarodnoi konkurentospromozhnosti regionu [Teoretichni bases mizhnarodnoi konkurentospromozhnosti regionu]. Ekonomika ta pidpryemstvo – Business and enterprise, 2005, № 15, pp. 27-32 [in Ukraine].

3. Vertakova Yu. Strategicheskoe planirovanie ustoychivogo razvitiya regiona [Stratehicheskoe Planning of sustainable development of the region]. Vestnik VGU. Seriya: Ekonomika i upravlenie – Herald VSU. Series: Economics and Management, 2005, № 1, pp. 48-53 [in Russia].

4. Geizs V. Sozialno-ekonomichnyi stan Ukrainy: naslidky dlya narody ta derzhavy: nazsionalna dopovid, za red. V. Geizs [The socio-economic situation in Ukraine: implications for people and the state: national report]. Kyiv, SPC Vernadsky Na-

tional Library, 2009, 687 p. [in Ukraine].

5. Gordon R. The Cyclical sensitivity of Regional Employment and Unemployment Differentials. Urban and Regional Economics, London, Aldershot, 1991. – P. 277-292.

6. Dolishnyi M., Shevchuk L. Nekotorye podkhody k resheniyu problem sovershenstvovaniya administrativno-territorialnogo uklada Ukrainy [Some approaches to solving the problems of improving the administrative-territorial way of Ukraine]. Ekonomika Ukraine – Economy of Ukraine, 2006, № 11, pp. 4-11 [in Ukraine].

7. National target program of industry development in Ukraine for the period up to 2017 / Ministry of Industry of Ukraine [Electronic resource]. – Mode of access: <http://industry.kmu.gov.ua>.

8. Keating M. The new regionalism in Western Europe: territorial restructuring and political change. Cheltenham, Edward Elgar Publishers, 1998, 242 p.

9. Oskolskiyi V. O perspektivakh stanovleniya konkurentospobnoy regionalnoy ekonomiki [On the prospects of becoming a competitive regional economy]. Ekonomika Ukraine – Economy of Ukraine, 2007, № 12, pp. 4-11 [in Ukraine].

10. Official site of the General Directorate of Statistics of Ukraine [Electronic resource]. – Mode of access: <http://ukrstat.gov.ua>.

11. Seleznev A. Konkurentnye pozitsii i infrastruktura rynku Rossii [Competitive position and market infrastructure Russia]. Moscow, Yurist, 1999, 384 p. [in Russia].

12. Fatkhudinov R. Konkurentospobnost organizatsii v uslovieakh krizisa: ekonomika, marketing, menedzhment [Competitiveness of the organization in crisis: economics, marketing, management]. Moscow, Marketing, 2002, 218 p. [in Russia].

Статья поступила в редакцию 25.03.2014

О.П. ЧУКУРНА, к.е.н., доцент

Одеській національний політехнічний університет,

м. Одеса, Україна

elenchukurna@yandex.ua

ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПРОДУКЦІЮ МАШИНОБУДУВАННЯ

Розглянуто специфічні особливості формування ціни на продукцію машинобудування. Проаналізовані фактори, які впливають на ціноутворення в машинобудуванні. Розглянуті індекси цін на продукцію промисловості в цілому та індекси цін на продукцію машинобудування Укра-

їни за період з 2007 по 2012 рр. Проаналізовано рівень рентабельності в машинобудуванні та по підгалузям. Визначено методологію

© О.П. Чукурна, 2014

<http://www.elibrary.ru/issues.asp?id=37579>

<http://www.instud.net>, <http://www.nbu.gov.ua/>

ціноутворення на продукцію машинобудування. Розглянуті та систематизовані фактори, що впливають на формування світових цін на продукцію машинобудування.

Ключові слова: формування ціни, індекси цін, фактори ціноутворення, рентабельність, методи ціноутворення в машинобудуванні

Е.П. Чукурна

Особенности ценообразования на продукцию машиностроения

Рассмотрены специфические особенности формирования цены на продукцию машиностроения. Проанализированы факторы, влияющие на ценообразование в машиностроении. Рассмотрены индексы цен на продукцию промышленности в целом и индексы цен на продукцию машиностроения Украины за период с 2007 по 2012 гг. Проанализирован уровень рентабельности в машиностроении и по подотраслям. Определена методология ценообразования на продукцию машиностроения. Рассмотрены и систематизированы факторы, влияющие на формирование мировых цен на продукцию машиностроения.

Ключевые слова: формирование цены, индексы цен, факторы ценообразования, рентабельность, методы ценообразования в машиностроении

О.Р. Chukurna

Peculiarities of pricing policy for machine-building industry

The article deals with the specific features of the formation of prices for machine-building industry. Factors that affect pricing in machine-building industry. Considered price indices of industrial products in general and price indexes for machine-building industry Ukraine for the period from 2007 to 2012 analyzed the profitability in engineering and in industries. Defined pricing methodology for machine-building industry. Considered and systematic factors that influence the formation of world prices for machine-building industry.

Keywords: pricing, price indices, pricing factors, profitability, pricing methods in machine-building industry

Ринок продукції машинобудування є одним з найбільш складних ринків кінцевої промислової продукції. Йому притаманна складна структура, оскільки до нього входить велика кількість ринків різних типів машин та устаткування зі своїми специфічними ознаками. Відмінні риси цього ринку визначають особливості формування цін на машинобудівну продукцію. Особливий вплив мають інноваційна активність

і тенденції ресурсозбереження, що втілюються у створенні нових, більш продуктивних технологій, які забезпечують зниження витрат паливно-енергетичних і сировинних ресурсів.

Слід відмітити, що характерною рисою цього ринку також є широта товарної номенклатури, яка виражається в створенні техніки для різних галузей - сільського господарства, транспорту, науки, торгівлі, побутового обслуговування та самого машинобудування. Виробництво машин та устаткування носить, як правило, масовий характер, характеризується високою ціновою конкуренцією і відносно низькими темпами зростання цін. Крім того, специфіка цін на продукцію машинобудівельної промисловості полягає в складності розрахунку середньої статистичної ціни конкретного товару. Аналіз цін і ціноутворення по цій групі товарів концентрується навколо індексів цін, що обумовлено особливостями самої продукції машинобудування, різноманіттям її видів і підвидів. У зв'язку з цим, ціна конкретного виробу незначною мірою може проінформувати про рівень цін на даний вид товару, особливо якщо однорідні виробни відрізняються від базового виробу або якщо вони мають якісь додаткові характеристики. У результаті цінова інформація по даній групі товарів є непрозорою, що дозволяє виробникам маніпулювати цінами і якісними характеристиками товарів, створюючи умови для нецінової конкуренції. Ці характерні риси ринку продукції машинобудування, що обумовлюють особливості ціноутворення, необхідно враховувати при формуванні нової промислової політики України.

Дослідження різних аспектів регулювання промислової політики та кон'юнктури ринку промислових товарів знайшло відображення в наукових працях таких українських вчених, як: О.І. Амоша [1], М.Г. Чумаченко, В.І. Ляшенко [2], Ю.В. Кіндзерського [5]. У роботі О.І. Амоші, В.П. Вишневського та Л.А. Збаразької [1] обґрунтовано нову концепцію промислового розвитку – неоіндустріалізацію. Обґрунтовано етапи технологічного устрою економіки та проведено докладний аналіз факторів, які сприяють технологічному розвитку промисловості. М.Г. Чумаченко, В.І. Ляшенко [2] розробили напрямки перспективного розвитку неоіндустріальної трансформації економіки в контексті загальної концепції розвитку промислової політики країни. У свою чергу, Ю.В. Кіндзерській [5] докладно проаналізував зміст модернізації в економічній політиці України. Але жоден з науковців не

проділяв достатньої уваги питанню особливостям ціноутворення в контексті нової промислової політики країни. Економічний розвиток підтверджує, що зміна технологічного укладу країни впливає на зміну факторів ціноутворення та його методологічний апарат. Крім того, в сьогоденні немає цілісної системи знань, які охоплювали б увесь комплекс форм, методів, способів регулювання цін, з урахуванням специфіки кожної галузі економіки. Саме тому дослідження особливостей ціноутворення на продукцію машинобудування стає актуальним питанням.

Метою цього дослідження є аналіз особливостей ціноутворення в машинобудуванні з урахування специфіки цієї галузі. Для реалізації поставленої мети було проведено аналіз факторів ціноутворення, які є специфічними в галузі машинобудування в контексті формування нової промислової політики.

Важливою особливістю ринку машин та обладнання є їх складність, а також різноманітність та динамічність технічних параметрів продукції, схильність машин і устаткування до швидкого морального зносу. Основним параметром, який визначає ціну такої продукції, є продуктивність (потужність). Для обладнання, що працює в однакових умовах, така залежність виражена формулою:

$$P_1 / P_2 = (N_1 / N_2)^n, \quad (1)$$

де P_1 , P_2 – ціни машин та обладнання, що порівнюються;

N_1 , N_2 – значення головного технічного параметра типу машин та устаткування (потужність, продуктивність);

n – коефіцієнт гальмування, який враховує залежність зміни ціни від головного технічного параметра.

Із формули (1) можна вивести формулу визначення ціни конкретного виду машин та обладнання за допомогою порівняння з його аналогічним варіантом:

$$P_1 = P_2 (N_1 / N_2)^n. \quad (2)$$

Коефіцієнт гальмування змінюється у діапазоні від 0,1 до 1,0 та залежить від типу обладнання. Його визначають на основі даних про ціни та параметри однотипної продукції, яка міститься в прейскурантах, каталогах, контрактах та інших джерелах інформації. При ціноутворенні враховуються різні етапи життє-

вого циклу, які проходить продукція машинобудування на ринку. На етапі впровадження еластичність попиту за ціною низька, тому встановлюється високий рівень цін. На етапі зростання, з посиленням цінової конкуренції, більш поширюються високі й середні ціни. Етап зрілості характеризується насиченням ринку, в результаті чого зростають витрати на стимулювання збуту та загострюється нецінова конкуренція.

Істотно впливає на рівень ціни продукції машинобудування чинник часу. Продаж машин і устаткування зі складу або з короткими термінами контрактів (електродвигуни, сільськогосподарські машини, автомобілі, стандартне обладнання) зазвичай здійснюється за твердими узгодженими цінами, тобто використовується тверда фіксована ціна. При продажу складного спеціального обладнання з тривалими термінами виготовлення за довгостроковими контрактами (прокатні стани, турбогенератори, судна, літаки) нерідко застосовуються рухомі або ковзаючі ціни.

Відмінною рисою ціноутворення на продукцію машинобудування є відносна стабільність цін [4], про що свідчить динаміка індексу цін на продукцію машинобудування (рис. 1).

Як видно з рис. 1, індекси цін на машинобудівну продукцію знаходяться практично на одному рівні з загальними індексами цін промисловості. Якщо розглянути окремо зміну індексу цін на продукцію машинобудування, то видно, що ціна коливається залежно від кварталів (рис. 2).

За останні роки спостерігається зниження цінових індексів по машинобудуванню. Цей факт пояснюється високою гнучкістю цін на продукцію, яка обумовлена застосуванням системи різних доплат і знижок. У контрактах на постачання машин і обладнання характерно також використання поправок по гарантійним строкам. При цьому виробники орієнтуються на те, що зазвичай за кожен додатковий рік гарантій надається надбавка, яка приблизно відповідає середньорічній банківській процентній ставці за кредит.

На формування цін на продукцію підприємств машинобудування впливають три основні фактори. Перший – етап життєвого циклу продукції машинобудування на ринку. Як було зазначено раніш, у період впровадження ціна звичайно висока, а цінова еластичність низька. На етапі зростання проявляється цінова конкуренція, що сприяє поступовому зниженню ціни.

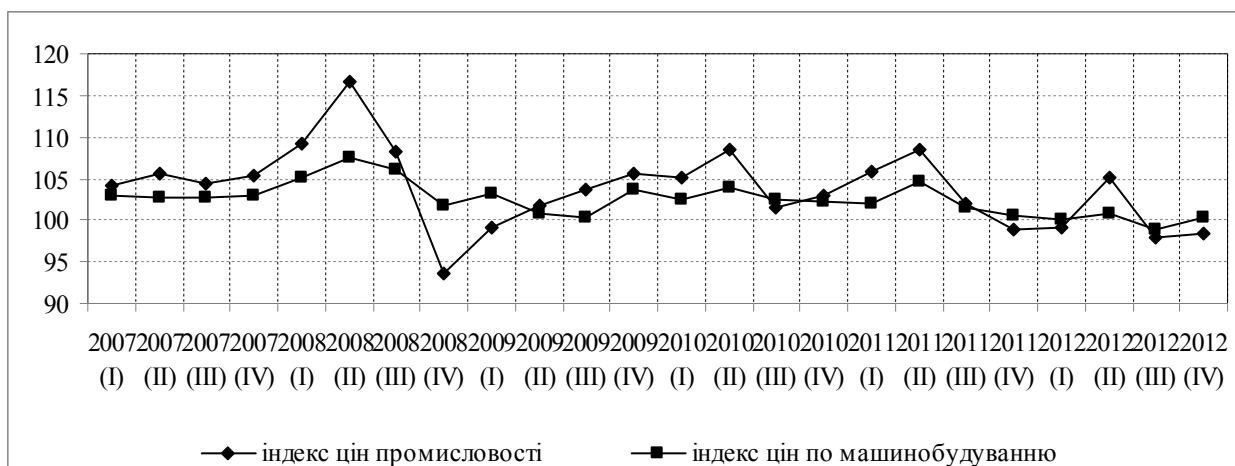

Рис.1. Індекси цін на продукцію промисловості та на продукцію машинобудування в Україні з 2007 по 2012 рр. Джерело: [4]

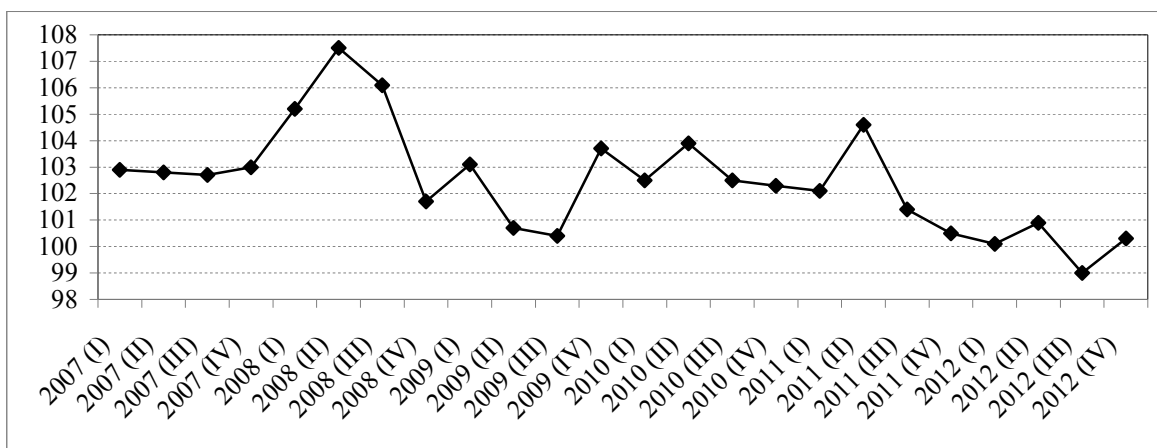

Рис. 2. Індекси цін на продукцію машинобудування в Україні з 2007 по 2012 рр. Джерело: [4]

На етапі зрілості ціна стабілізується, внаслідок посилення нецінової конкуренції. Зазначені закономірності мають загальний характер і на окремих ринках помітно змінюються під впливом тих чи інших факторів. Більшість продукції машинобудування має порівняно короткий життєвий цикл, часто обчислюваний місяцями й навіть тижнями. Останнє відноситься до продуктів високих технологій, де зміни відбуваються особливо швидко і практично кожен місяць на ринку проявляються нові різновиди товарів. За цих умов навіть розрахунок групових цін та індексів їх змін становить досить серйозну складність. Якщо порівняти динаміку індексів зміни обсягів виробництва та індексів зміни цін, то можна побачити, що індекси обсягів

виробництва коливалися більш значною мірою, ніж індекси цін (рис. 3).

Із рис. 3 видно, що значне коливання індексів обсягів виробництва продукції машинобудування спостерігалось в Україні у 2009 р., що є наслідком світової фінансової кризи. У той же час цінові індекси також впали, але не так суттєво. Це дозволило зберегти рентабельність в галузі. Цей графік підтверджує, що на продукцію машинобудування еластичність попиту є відносно низькою. Тобто, обсяги споживання машин та обладнання майже не залежать від зміни ціни. Внаслідок цього, при формуванні ціни на продукцію машинобудування слід враховувати інші фактори, які є найбільш впливовими.

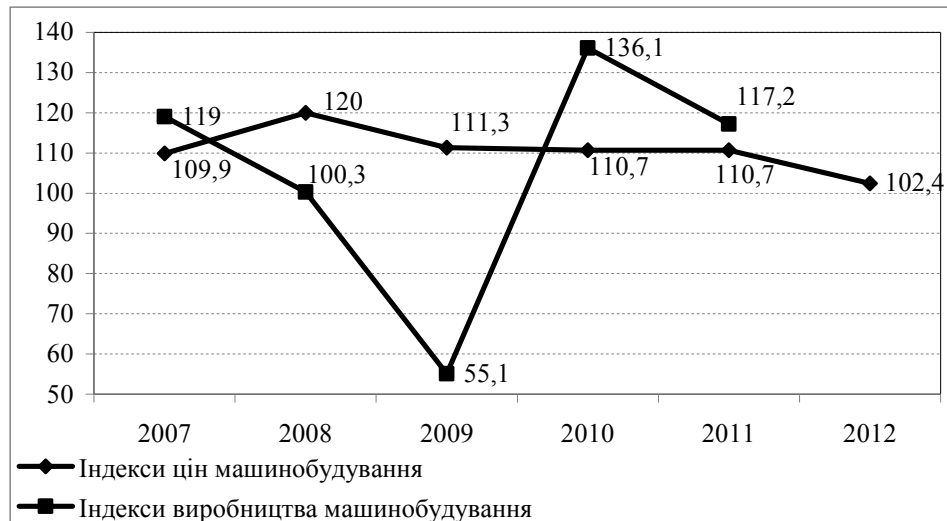

Рис. 3. Індекси обсягу виробництва машинобудування та індекси зміни цін на її продукцію в Україні з 2007 по 2012 рр. Джерело: [4]

Другий фактор – ступінь універсальності машин й устаткування. При універсальному характері машинобудівної продукції формується масове виробництво, що веде до зниження витрат виробництва і відповідно цін. При спеціалізованому характері продукції, виробництво обмежується дрібними серіями чи окремими екземплярами, що призводить до підвищення витрат виробництва й цін. Тому, світові ринки машин і устаткування, виробництво яких є універсальним, характеризуються більшою ціновою конкуренцією й відповідно повільним зростанням цін (наприклад, машини та обладнання споживчого призначення, електротехнічні вироби тощо).

Третій фактор – взаємозв'язок значної

частини світової торгівлі машин і обладнання з інвестиційними процесами в країнах-імпортерах. Це впливає на особливості функціонування ринків машинобудівної продукції та процесів ціноутворення на них. Крім того, це сприяє поширенню фінансування покупки машин і устаткування за рахунок надання покупцям кредитів, умови яких пов'язані з конкуренцією, а іноді й з укладанням угод міждержавного характеру.

Якщо розглянути темпи зростання обсягів прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в реальний сектор економіки України, то можна побачити, що найбільший рівень інвестувань був здійснений у 2006 р. (184,59%). За період після фінансової кризи, тобто з 2009 р., відсоток інвестицій коливався від 108% до 106% (рис. 4).

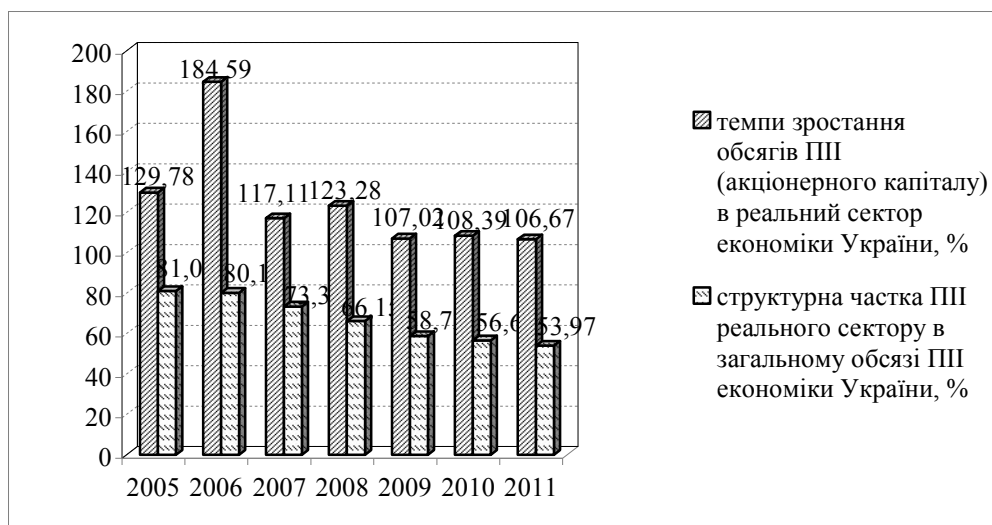

Рис. 4. Рівень прямих іноземних інвестицій в реальному секторі економіки України та їх структурна частка в загальному обсязі економіки країни за 2005-2011 рр. Джерело: [6]

Структурна частка прямих іноземних інвестицій реального сектору в загальному обсязі ПІІ в економіці України за період з 2005 по 2011 рр. має стійку тенденцію до спаду. Якщо у 2005 р. рівень ПІІ в реальний сектор економіки, до якого відноситься також й машинобудування, складав 81,05%, то вже в 2011 р. – всього 53,97%.

Якщо проаналізувати інвестиційні процеси в Україні за 2012 р. за видами промислової діяльності та за країнами-інвесторами, то видно, що п'ятірку країн основних інвесторів представляє Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Російська Федерація та Австрія. Їх загальний внесок складає 64,6% від усіх (табл. 1).

Таблиця 1
Структура ПІІ в економіці України за видами економічної та промислової діяльності за основними країнами-інвесторами станом на 31.12.2012 р., % Джерело: [6]

Види промислової діяльності	Кіпр	Німеччина	Нідерланди	Росія	Австрія
Добувна промисловість	15,84	0,30	8,30	3,94	6,14
Переробна промисловість	76,83	99,7	84,63	93,23	60,05
з неї:					
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	18,46	1,28	34,96	22,87	10,40
легка промисловість	0,23	0,45	0,35	0,36	1,25
оброблення деревини та виробництво виробів з неї, окрім меблів	3,19	0,24	1,13	0,6	1,06
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	1,27	0,50	1,21	6,07	13,93
виробництво коксу та продуктів нафтопереробки	11,85	0	6,87	0,52	0
хімічна та нафтохімічна промисловість	19,66	3,09	17,33	14,92	17,85
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	7,40	4,97	10,52	10,3	29,6
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	27,13	87,28	26,25	6,98	5,64
машинобудування	9,90	1,92	1,35	31,56	13,99
інші галузі промисловості	0,89	0,27	0	5,87	6,27
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	7,33	0	7,07	2,79	33,81

Частка інвестицій у галузь машинобудування є незначною. Середній відсоток інвестувань з цих країн у машинобудування склав 11,74% від усіх коштів, що були залучені у переробну промисловість. Лідером інвестування в машинобудування України за 2012 р. є Російська Федерація (31,56%), інтереси якої, насамперед, представлені в літакобудуванні та аерокосмічній промисловості. Найбільший відсоток інвестицій був направлений в металургійну галузь та виробництво готових металевих виробів, де основним інвестором була Німеччина (87,28%).

Пожвавлення інвестиційної діяльності сприятиме також формуванню двоканального характеру міжнародної торгівлі машинами та обладнанням. Перший канал - кон'юнктурний, пов'язаний з укладанням торгових угод,

другий – з включенням в систему міжнародного виробничо-інвестиційного кооперування. Останній канал торгівлі продукцією машинобудування створює у країні-імпортера довготривалу потребу в закупівлі запчастин і послуг, необхідних для експлуатації обладнання та машин інвестиційного призначення, що часто супроводжується різнобічною діяльністю з формування відповідної інфраструктури. У результаті чого у країнах-імпортерах розширюються старі та формуються нові товарні ринки, що впливає на ціноутворення. У структурі цін на машини й устаткування, які закуповуються за інвестиційними програмами, значно збільшується частка витрат, пов'язаних із проектуванням і встановленням обладнання, якого немає в структурі ціни товару, що йде по кон'юнктурному каналу або вони складають

меншу величину.

Наприклад, у контрактній ціні на поставку комплексного устаткування для нафтохімічного підприємства 10% складає вартість робіт з проектування обладнання; 40% – вартість самого обладнання; 35% – вартість будівництва та монтажу обладнання; 3% – дохід генерального підрядника; 3% – вартість ліцензій, передача «ноу-хау» та інженерно-консультаційні послуги; 2% – вартість послуг з реалізації проекту та ін. Для країн, що розвиваються, частка витрат, супутніх вартості самого устаткування («ноу-хау», консультаційні послуги, створення інфраструктури й т.і.), значно вища, ніж для розвинених. Тому й загальна ціна машин і устаткування, які імпортуються по інвестиційному каналу, помітно вище ціни на аналогічну продукцію для розвинених країн.

Світові ціни навіть однорідної продукції машинобудівної промисловості істотно розрізняються за величиною різниці у витратах

та внутрішніх цінах великих компаній-виробників і експортерів цієї продукції по внутрішньому і зовнішньому торговому каналу і в результаті поставки однієї й тієї ж продукції й т.і. Світові ціни продукції машинобудування мають множинний характер, тому оцінки єдиного рівня світових цін на їх основі в тих чи інших розрахунках або публікаціях деякою мірою є умовними.

Таким чином, основний вплив на формування цін на продукцію машинобудування мають такі фактори, як: етапи життєвого циклу продукту, ступінь універсальності обладнання, інвестиційна активність, характер каналів розподілу і трансфертні ціни всередині ТНК. Крім того, четвертим базовим чинником ціноутворення в машинобудуванні є норма рентабельності в галузі, оскільки вона формує нижню межу ціни. За даними держкомстату України [4] середня норма рентабельності в галузі коливається від 4,7% до 6,6% (рис. 5).

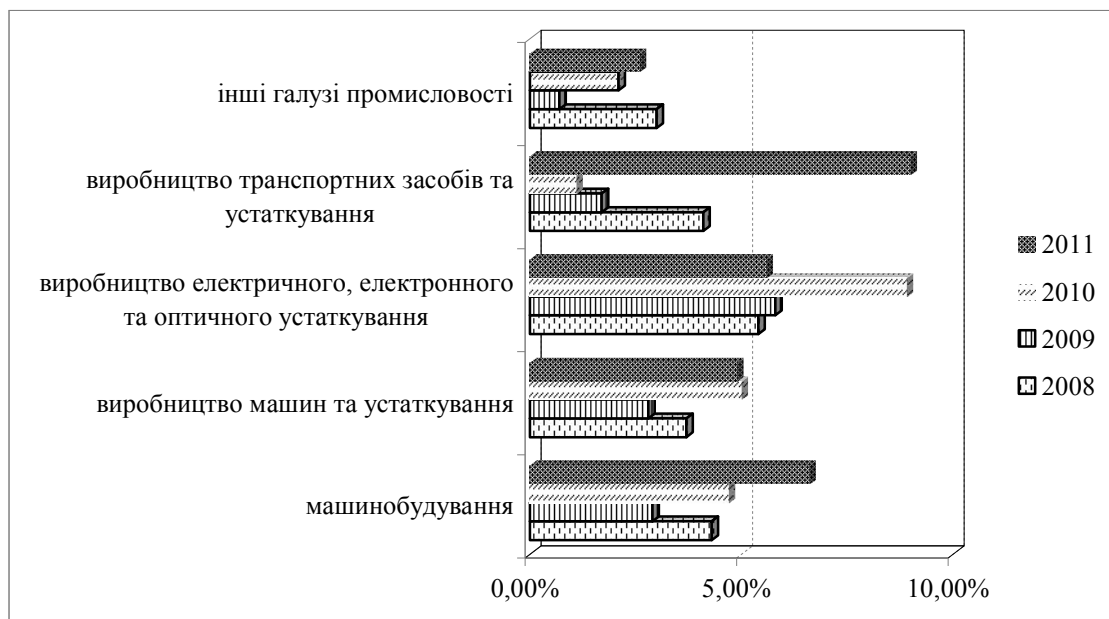

Рис. 5. Норми рентабельності в машинобудуванні України

Джерело: [4]

Найвища рентабельність у галузі спостерігається в автомобілебудуванні (9%), на другому місці знаходиться виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування (5,6%). В інших підгалузях рентабельність не перевищує 5%.

Специфіка ціноутворення в машинобудуванні проявляється у впливі специфічних факторів встановлення цін та методології ціноутворення, яка використовується при встановленні цін на промислову продукцію

машинобудування. Крім традиційних факторів ціноутворення, до яких відносять попит, конкуренцію та витрати, при формуванні цін на продукцію машинобудування впливає ще низька факторів. Основний вплив при ціноутворенні на продукцію машинобудування мають чотири основних фактора: етап життєвого циклу продукту, ступінь універсальності обладнання, взаємозв'язок значної частини світової торгівлі машин і обладнання з інвестиційними процесами в

країнах-імпортерах, норма рентабельності в галузі. До додаткових факторів ціноутворення на продукцію машинобудування можна віднести інноваційну активність, характер каналів розподілу, трансфертні ціни всередині ТНК. Саме ці фактори визначають специфіку ціноутворення в галузі машинобудування.

Література

1. Амоша А.И. Неоиндустриализация и новая промышленная политика Украины / А.И. Амоша, В.П. Вишневыский, Л.А. Збарзская // Экономика промышленности. – 2012. – №1-2 (57-58). – С.3-33.
2. Амоша О.И. Перспективи неоіндустріальної трансформації економіки України та Донбасу / О.И. Амоша, М.Г. Чумаченко, В.І. Ляшенко // Структурні реформи і трансформації в промисловості: перспективи і пріоритети: тези доповідей і повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції (Донецьк, 17 грудня 2010 р.) / НАН України, Інститут економіки промисловості – Донецьк, 2010. – С. 3-6.
3. Балабанова Л.В. Цінова політика торговельного підприємства в умовах маркетингової орієнтації: Монографія / Л.В. Балабанова, О.В. Сардак. – Донецьк: ДонДУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2003. – 149с.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Кіндзерський Ю.В. До питання про зміст та цілі модернізації в економічній політиці України / Ю.В. Кіндзерський // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Економічна. – Донецьк, 2012. – №41. – С.144-152.
6. State Statistics Service of Ukraine (2012) Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності

2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.

References

1. Amosha A.I. Neoinustrializacia I novaja promishlennaja politika Ukraini [Neoinustrialization and new industrial policy of Ukraine] / A.I. Amosha, V.P. Wisniewski, L.A. Zbarzskaya // Ekonomika promislovosti. – 2012. – № 1-2 (57-58). – P.3-33.
2. Amosha O.I. Perspektivi neoindustrialnoj transformacij ekonomiki Ukraini ta Donbassy [Prospects neoindustrialnoï transformatsii ekonomiki Ukrainy that Donbas] / O.I. Amosha, M.G. Chumatchenko, V.I. Lyashenko // Strukturni reform i transformatsii in promislovosti: Perspectives i prioriteti: Tesi dopovidey i povidomlen Mizhnarodnoï naukovyi-praktichnoï konferentsii (Donetsk, 17 thoracic 2010 r.) / National Academy of Sciences of Ukraine, Institut ekonomiki promislovosti. – Donetsk, 2010. – P. 3-6.
3. Balabanova L.V. Tsinova politika torgovelnogo pidpriemstva v umovah marketingovoï orientatsii: Monografiya / L.V. Balabanov, O.V. Sardak. – Donetsk: Dondo I.M. Tugan-Baranovskogo 2003. – 149s.
4. Derjavna slygba statistiki Ukraini [Reigning Statistics Service of Ukraine] [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Kindzersky Y. Do pitanija pro zmist ta cili modernizatsii v ekonomichnyy polititsi of Ukraine / Y. Kindzersky / Naukovi pratsi of Donetsk natsionalnogo tehnicnogo universitetu. Seriya: Ekonomichna. – Donetsk, 2012. – № 41. – P.144-152.
6. State Statistics Service of Ukraine (2012) Investitsii zovnishnoekonomichnoï diyalnosti 2012. [Electronic resource]. – Access mode: <http://ukrstat.gov.ua/>.

Статья поступила в редакцию 2.04.2014

О.О. БОРОДИНА

*ДВНЗ «Донецкий национальный технический университет»,
м. Донецьк, Україна
borodina2@yandex.ua*

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЕКТОМ ВУГЛЕДОБУВНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Відтворення потужності вугледобувного підприємства забезпечується перманентною підготовкою очисних вибоїв. Підготовка вибоїв повинна здійснюватися до строго заданого терміну. Це вимагає моніторингу інвестиційних проектів із заданим терміном реалізації проектів при мінімізації додаткових витрат. Запропоновано

концепцію управління інвестиційним проектом в період його реалізації. Критерієм даної концепції є мінімізація вартості проекту за умови виконання проекту в заданий термін.

Ключові слова: *інвестиційний проект, вугледобувне підприємство, критерій, вартість*

© О.О. Бородіна, 2014

<http://www.elibrary.ru/issues.asp?id=37579>

<http://www.instud.net>, <http://www.nbu.gov.ua/>